

OBWIESZCZENIE nr 2/2023

o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Barciany na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030”

Zgodnie z zapisem w art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2022 poz. 1029 ze zm.), organ administracji opracowujący projekt dokumentu może po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58 ww. ustawy, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje w ustaleniach przyjętych już dokumentów lub projektów dokumentów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy.

Pismem z dnia 06.02.2023 r. (znak: WOOŚ.411.4.2023.MP) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie wskazał, że można uzgodnić odstąpienie od procedury sooś dla „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Barciany na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030”.

Pismem z dnia 09.02.2023 r. (znak: ZNS.9022.2.6.2023.W) Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny odstąpił od konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Barciany na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030”.

Mając powyższe na uwadze, stwierdza się odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Barciany na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030”.

Na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2022, poz. 2556 ze zm.) oraz art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022 r., poz. 1029 ze zm.), Wójt Gminy zawiadomił o opracowaniu i wyłożeniu do publicznego wglądu na okres 21 dni projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Barciany na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030” w dniach od 17.01.2023 r. do 06.02.2023 r. Dokument był wyłożony w ww. dniach, do publicznego wglądu w Urzędzie Gminy Barciany oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu. Uwagi można było zgłaszać w formie pisemnej, w siedzibie Urzędu lub drogą poczty elektronicznej. W wyznaczonym terminie do wyłożonego projektu Programu Ochrony Środowiska nie wpłynęły żadne uwagi.

Niniejsze obwieszczenie zostaje podane do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy oraz na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu. Uzasadnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Barciany na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030” zamieszczono w załączniku do niniejszego obwieszczenia.

WÓJT GMINY
Kamińska
Marta Kamińska

UZASADNIENIE

odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Barciany na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030”.

Sporządzono na podstawie art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2022 poz. 1029 ze zm.).

- 1) charakter działań przewidzianych w dokumentach, o których mowa w art. 46 i 47 Ustawy –** Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, program ochrony środowiska zawiera cele ekologiczne, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych oraz środki i mechanizmy niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów. Przedmiotowy dokument definiuje cele i zadania dla najbliższych 8 lat (2023-2030), monitoring realizacji oraz nakłady finansowe potrzebne na wdrożenie przewidzianych w nim zadań. W dokumencie, na podstawie diagnozy stanu istniejącego oraz zagrożeń środowiska przyrodniczego, zachowując spójność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na szczeblu krajowym, wojewódzkim oraz powiatowym, dla każdego z obszarów interwencji określono kierunki interwencji oraz wyznaczono cele i zadania o realizacji, które należy podjąć w celu poprawy jakości środowiska.

Przedmiotowy dokument zawiera:

- analizę uwarunkowań zewnętrznych wynikających z dokumentów planistycznych i strategicznych na stopniu wojewódzkim, powiatowym i gminnym,
- efekty realizacji dotychczasowego Programu Ochrony Środowiska,
- charakterystykę gminy,
- analizę stanu środowiska przyrodniczego na terenie gminy,
- główne ustalenia Programu Ochrony Środowiska (cel nadrzędny, cele operacyjne, działania ekologiczne),
- instrumenty realizacji gminnego Programu Ochrony Środowiska,
- system zarządzania i monitoring Programu Ochrony Środowiska,
- streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Działania objęte przedmiotowym opracowaniem mają charakter lokalny, gdyż będą realizowane na terenie obszaru mieszczącego się w granicach administracyjnych Gminy Barciany.

- a) stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć**

W dokumencie przewidziane do realizacji zostały zadania inwestycyjne w następujących obszarach interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze oraz zagrożenia poważnymi awariami.

Do zadań w tych obszarach należą:

- Montaż instalacji odnawialnych źródeł energii
- Wymiana/ modernizacja systemów grzewczych
- Modernizacja i naprawa nawierzchni dróg
- Przebudowa dróg
- Prowadzenie postępowań w sprawie oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć
- Współpraca z Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w zakresie edukacji producentów rolnych w tematyce gospodarowania wodami
- Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci wodociągowej
- Budowa/ rozbudowa/ modernizacja kanalizacyjnej
- Modernizacja stacji uzdatniania wody
- Modernizacja oczyszczalni ścieków
- Kontrola niekoncesjonowanej eksploatacji surowców mineralnych
- Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych

- Budowa/ Przebudowa/ Wyposażenie PSZOK
- Realizacja programu usuwania z budynków pokryć dachowych i ściennych zawierających azbest
- Nasadzenia roślinności
- Wyposażenie jednostek straży pożarnej (OSP).

Przedmiotowy projekt dokumentu wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r. poz. 1839). Do takich przedsięwzięć mogą kwalifikować się zadania z zakresu przebudowy dróg oraz budowy i rozbudowy sieci wodno-kanalizacyjnej. Pozostałe z ww. działań nie zaliczają się do przedsięwzięć wymienionych w powyższym rozporządzeniu.

Należy zaznaczyć, że realizacja planowanych działań nie będzie powodować negatywnego oddziaływania na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000. Nie przewiduje się znaczącego skumulowanego oddziaływania, nie zmieni się też w sposób znaczący istniejące zagospodarowanie i użytkowanie terenu. Ze względu na dotychczasowy sposób użytkowania terenu (w pasie istniejących dróg, terenach zurbanizowanych) oraz skalę i zasięg przedsięwzięcia, nie przewiduje się, aby planowane prace wiązały się ze znacząco negatywnym oddziaływaniem na środowisko w zakresie ochrony przyrody, w tym na różnorodność biologiczną. Po wykonaniu zaplanowanych inwestycji, tereny w ich lokalizacjach zostaną przywrócone do stanu pierwotnego, a ewentualne wycinki drzew i krzewów zostaną skompensowane nowymi nasadzeniami. Planowane zadania pozytywnie wpłyną na stopień wyposażenia gminy w infrastrukturę techniczną.

Ogólne oddziaływanie na środowisko, które wystąpi w fazie realizacji przedsięwzięć, można scharakteryzować jak chwilowe, nieciągłe, o niewielkim natężeniu, skoncentrowane wzdłuż trasy inwestycji. Oddziaływanie nie przekroczy standardów jakości środowiska poza granicami terenu, na którym będą prowadzone prace. W trakcie realizacji tych zadań planuje się prowadzenie robót budowlanych wyłącznie w porze dziennej dla zminimalizowania wpływu hałasu na otoczenie pochodzącego z pracy maszyn budowlanych (koparki, środki transportowe i inne). Wzrost emisji spalin z maszyn budowlanych nie przekroczy dopuszczalnych norm ze względu na charakter liniowy inwestycji i ciągłe przemieszczanie się frontu robót tym samym rozproszenie zanieczyszczeń z emisji spalin materiałów pędnych maszyn budowlanych. Na etapie prac budowlanych nieunikniona jest ingerencja w pokrywę glebową. Działanie to jest jednak niezbędne, ale nie spowoduje ono pogorszenia stanu środowiska, a w perspektywie długoterminowej przyczyni się do jego polepszenia. Wdrożenie zadań określonych w Programie jest konieczne i korzystne dla środowiska naturalnego i jego poszczególnych składników, pośrednio oddziałując również na funkcjonowanie flory i fauny.

Podczas realizacji inwestycji liniowych przestrzegane powinny być zapisy art. 87a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Prace ziemne i inne prace wykonywane ręcznie z wykorzystaniem mechanicznego lub urządzeń technicznych, wykonywane w obrębie korzeni, pnia lub korony drzewa lub w obrębie korzeni lub pędów krzewu przeprowadzane powinny być w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom. Stosowany będzie sprzęt, który w jak najmniejszym stopniu powoduje ewentualne zanieczyszczenia środowiska. Materiały wykorzystywane do przeprowadzenia inwestycji spełniać będą odpowiednie normy jakościowe i środowiskowe. W uzasadnionych przypadkach tam, gdzie takie działania będą uzasadnione prowadzenie prac budowlanych odbywać się będzie poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów. Inwestycje w tym zakresie będą miały neutralny bądź pozytywny wpływ na wskazane komponenty środowiska. Eksploatacja infrastruktury podnosi standard życia mieszkańców. Planowane działania przyczynią do polepszenia jakości wód i osiągnięcia ich dobrego stanu chemicznego i potencjału ekologicznego.

Oddziaływanie inwestycji na środowisko w fazie eksploatacji będzie miało zasięg lokalny, a ilość czynników stanowiących zagrożenie dla środowiska będzie ograniczona.

Realizacja ustaleń przedmiotowego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym nie spowoduje znaczącego oddziaływania na obszary Natura 2000. Planowane działania mają na celu poprawę jakości środowiska przyrodniczego, ochronę klimatu Ziemi, tworzenie warunków zdrowego życia mieszkańców w chwili obecnej i w przyszłości.

Z analizy zaplanowanych działań inwestycyjnych wynika, iż nie będą one powodować negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym obszary chronione, znajdują się na obszarze jednej gminy, a projekt dokumentu jest zgodny z dokumentami na szczeblu krajowym, wojewódzkimi i gminnym.

- b) powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach** – cele wskazane w dokumencie wynikają z obowiązujących aktów prawnych, programów wyższego rzędu oraz dokumentów planistycznych na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym oraz gminnym. Podstawowym dokumentem określającym politykę przestrzenną dla całego obszaru gminy w

jej granicach administracyjnych, przy uwzględnieniu zasad określonych w koncepcji zagospodarowania przestrzennego kraju, ustalonej strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategii rozwoju jest „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany”. Przygotowywany projekt Programu mieści się w granicach dopuszczonych przez Studium.

- c) przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska** – zrównoważony rozwój definiuje się jako rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje integrowanie działań mających na celu wzrost gospodarczy oraz działań społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej i trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania potrzeb społeczności lub obywateli, zarówno współczesnego, jak i przyszłych pokoleń. Dokument wskazuje kierunki działań i zadania podejmowane w celu poprawy jakości środowiska, w związku z tym należy stwierdzić, że działania inwestycyjne zawarte w przedmiotowym dokumencie ściśle korelują z założeniami zrównoważonego rozwoju w aspekcie ochrony środowiska oraz wypełniają zobowiązania w stosunku do regulacji prawnych Unii Europejskiej. Program stanowi dokument ramowy mający na celu osiągnięcie pozytywnych skutków dla środowiska i wzrostu komfortu życia mieszkańców przy poszanowaniu zasady zrównoważonego rozwoju – opracowanie, którego założeniem jest poprawa standardów ochrony środowiska w mieście – osiągnięcie pozytywnego wpływu na stan środowiska oraz poprawa jakości życia mieszkańców;
- d) powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska** – celem realizacji zadań ujętych w dokumencie jest zrównoważony rozwój poprzez realizację inwestycji wpływających na poprawę stanu środowiska przyrodniczego oraz jakości życia mieszkańców. Ich realizacja wpłynie na poprawę stanu środowiska, przyczyni się do utrwalenia pozytywnych postaw ekologicznych oraz poczucia odpowiedzialności za środowisko przyrodnicze wśród mieszkańców gminy;

- 2) rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko, w szczególności:** charakter planowanych działań, rodzaj i skala oddziaływań na środowisko oraz cechy obszaru objętego spodziewanym oddziaływaniem powodują, że realizacja zadań proponowanych w dokumencie nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, a wręcz przeciwnie – przyczynią się do jego poprawy.

Planowane działania będą miały pozytywny lub neutralny wpływ na komponenty środowiska. Działania związane z budową lub rozbudową infrastruktury technicznej, jedynie w fazie realizacji wiązać się mogą z przejściowym oddziaływaniem negatywnym ze względu na uciążliwości związane z fazą budową – dotyczy to przebudowy dróg oraz prac budowlanych przy infrastrukturze wodno-kanalizacyjnej. Pozostałe działania zaplanowane w Programie nie powodują zmian w infrastrukturze.

Przebudowa dróg ma na celu poprawę jakości powietrza i klimatu akustycznego. Przedsięwzięcia zwiększające płynność ruchu, zwłaszcza na obszarach zwartej zabudowy, przyczyniają się bezpośrednio do istotnego zmniejszenia ryzyka zdrowotnego powodowanego przez hałas. Ograniczenie emisji hałasu komunikacyjnego można uzyskać m.in. poprzez poprawę stanu nawierzchni dróg. Jednak należy pamiętać, że korzystne efekty w tym zakresie mogą być jednocześnie niwelowane przez wzrost płynności ruchu, któremu towarzyszy jednocześnie wzrost jego natężenia. Inwestycje w tym zakresie będą obejmować tereny już przekształcone w wyniku działalności człowieka, w związku z czym nie będą znacząco zmieniały krajobrazu.

W ramach gospodarki wodno-ściekowej zaplanowane zostały zadania w zakresie rozbudowy/modernizacji sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz modernizacja oczyszczalni ścieków. Planowane zadania przyczynią się do zmniejszenia negatywnego oddziaływania gospodarki ściekowej na środowisko naturalne oraz poprawią czystość wód i gleb. Ich realizacja przyczyni się również do podniesienia standardu życia mieszkańców. Realizacja inwestycji dotyczącej kanalizacji sanitarnej wpłynie na zapewnienie odpowiedniej jakości oczyszczania ścieków i funkcjonowania infrastruktury. Przewidywane korzyści to: zapewnienie odpowiedniej jakości i sprawności funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej, podniesienie jakości dostarczonej wody oraz zapewnienie odpowiedniego, bezawaryjnego oczyszczania przekazywanych do oczyszczalni ścieków. Elementy te niewątpliwie wywrą pozytywny wpływ na środowisko przyrodnicze, zdrowie mieszkańców oraz poprawę jakości ich życia. Działania z zakresu rozbudowy sieci wodociągowej mają na celu podniesienie jakości życia mieszkańców. Infrastruktura wodociągowa w dobrym stanie technicznym wpłynie na zapewnienie

odpowiedniej jakości wody przeznaczonej do spożycia oraz na ograniczenie ewentualnych strat wody w wyniku jej dostarczenia do gospodarstw domowych.

Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach Programu mają na celu ochronę środowiska poprzez zmniejszenie antropopresji na poszczególne jego komponenty, co w konsekwencji ma doprowadzić do systematycznego poprawiania się stanu środowiska przyrodniczego. Niewątpliwym efektem końcowym podjętych działań będzie również poprawa warunków życia mieszkańców, niwelacja barier w osiągnięciu przez analizowaną jednostkę samorządu terytorialnego trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz poprawa jej atrakcyjności. Natomiast brak realizacji zapisów Programu, a dokładniej zaplanowanych w ramach jego działań, będzie prowadził do systematycznego pogarszania się wszystkich elementów środowiska przyrodniczego, co w konsekwencji wpłynie na pogorszenie zdrowia i warunków życia lokalnego społeczeństwa oraz spadku atrakcyjności inwestycyjno-mieszkańcowskiej.

Brak realizacji założeń Programu spowoduje:

- pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych, poprzez m.in. zwiększenie ładunku zanieczyszczeń wprowadzanych do wód,
- pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego poprzez pogłębienie problemu niskiej emisji,
- pogorszenie klimatu akustycznego i zwiększenie liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywne natężenie dźwięku,
- degradację gleb,
- zwiększenie liczby mieszkańców narażonych na niekorzystne działanie promieniowania elektromagnetycznego,
- zmniejszenie różnorodności biologicznej cennych przyrodniczo terenów,
- pogorszenie zdrowia i jakości życia mieszkańców,
- zwiększone negatywne oddziaływanie zanieczyszczenia powietrza na dobra kultury.

Analizując powyższe podpunkty, niewątpliwie można stwierdzić, iż niepodjęcie działań zaplanowanych w Programie będzie powodować dalszą, pogłębiającą się, negatywną presję na środowisko przyrodnicze, co w końcowym efekcie spowoduje jej postępującą degradację.

- a) **prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań** – prawdopodobieństwo występowania oddziaływań wydaje się być niewielkie. Zasięg oddziaływania określa niniejszy dokument. Realizacja zadań wskazanych w dokumencie będzie rozłożona w czasie i przestrzeni. Oddziaływanie będzie miało charakter krótkoterminowy, a uciążliwości mogą wynikać jedynie z przeprowadzanych robót, np. hałas spowodowany pracą sprzętu mechanicznego. Po zakończeniu inwestycji, nastąpi oddziaływanie wtórne: poprawa ładu przestrzennego, estetyki, funkcjonalności oraz poprawa stanu środowiska przyrodniczego poprzez ograniczenie m. in. zanieczyszczeń powietrza.
- b) **prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych** – nie przewiduje się możliwości wystąpienia skumulowanego oddziaływania na środowisko w trakcie realizacji, jak i eksploatacji zrealizowanych inwestycji, a także oddziaływań transgranicznych przedsięwzięć ujętych w Programie. Działania nie będą oddziaływać na obszary poza granicami gminy. Nie zachodzą więc przesłanki do przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym.
- c) **prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska** – nie przewiduje się możliwości wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska. Aby zapewnić jak najmniejszą ingerencję zaplanowanych inwestycji w środowisko, w trakcie realizacji prac będą przestrzegane obowiązujące normy i przepisy w zakresie ochrony środowiska naturalnego oraz przepisy BHP, a także zapewniona zostanie ochrona dla osób oraz własności publicznej poprzez unikanie uciążliwości, skażenia środowiska i hałasu. Inwestycje przewidziane do realizacji w Programie Ochrony Środowiska ze względu na rodzaj i usytuowanie, nie będą miały zatem negatywnego wpływu na środowisko oraz zdrowie ludzi, zarówno w fazie realizacji, jak i eksploatacji.

Działania zaplanowane w przedmiotowym dokumencie będą miały charakter nieszkodliwy dla środowiska – obojętny. Ewentualne oddziaływanie będzie krótkotrwałe i przejściowe związane z prowadzeniem określonych prac inwestycyjnych. Wszystkie działania zaplanowane do realizacji w ramach Programu ukierunkowane są na poprawę jakości środowiska przyrodniczego na terenie gminy.

3) cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko

- a) **obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystanie terenu** – Realizacja Programu obejmuje głównie obszary przekształcone antropogenicznie, z istniejącą, rozbudowaną infrastrukturą. Obowiązek uzgadniania wszelkich prac inwestycyjnych w ww. strefie ze służbami Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków eliminuje wystąpienie negatywnego wpływu przewidzianych inwestycji na zachowanie dziedzictwa kulturowego. Prace związane z realizacją projektów zostaną przeprowadzone w sposób wywierający minimalny wpływ na środowisko przyrodnicze;
- b) **formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym** - na obszarze gminy występują: obszary chronionego krajobrazu: Doliny Rzeki Guber oraz Jeziora Oświn, obszary Natura 2000: Ostoja nad Oświnem oraz Ostoja Warmińska, pomniki przyrody.

WÓJT GMINY
Kamińska
Marta Kamińska